

Sygnatura akt II Cz 739/14

POSTANOWIENIE

K., dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO. Wojciech Vogt

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2014 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) (...) z siedziba W M.

przeciwko pozwanemu D. B.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 15 października 2014 r., sygn. akt I C 70/14

postanawia:

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Kaliszu zwolnił częściowo pozwaną D. B. od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym, mianowicie ponad kwotę 300 zł. Ustalił, że pozwana nie posiada majątku zamieszkuje w mieszkaniu komunalnym o powierzchni 38 m² oraz nie prowadzi z nikim wspólnego gospodarstwa domowego. Utrzymuje się z renty w wysokości 1600 zł miesięcznie. Pozwana podała, że kwotę 713 zł wydatkuje na utrzymanie gospodarstwa domowego, a kwotę 801 zł na spłatę kredytu konsumpcyjnego. Opłata od apelacji wynosi 620 zł. I pozwana jest w stanie ją pokryć w wysokości 300 zł bez uszczerbku dla jej koniecznego utrzymania.

Zażalenie od tego rozstrzygnięcia wniosła powódka domagając się zwolnienia od kosztów w całości. Zarzuciła, że zużywa cały miesięczny dochód i nie jest w stanie poczynić żadnych oszczędności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma charakter wyjątkowy. Nie bez znaczenia jest fakt, iż w razie przegrania sporu przez osobę zwolnioną od kosztów sądowych - następuje to na koszt Skarbu Państwa, a więc wszystkich podatników. Opłaty sądowe stanowią rodzaj danin publicznych. Zwolnienia od ponoszenia tego rodzaju danin stanowi odstępstwo od konstytucyjnego obowiązku ich powszechnego i równego ponoszenia, wynikającego z art. 84 Konstytucji RP. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli. Z ich bowiem środków pochodzą dochody budżetu państwa, z których pokrywa się koszty postępowania sądowego w razie zwolnienia skarżącego z

obowiązku ich ponoszenia (por. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2005 r., FZ 478/04, LEX nr 393645 oraz z dnia 31 lipca 2008 r., II FZ 297/08, LEX nr 493855).

W swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy wyraził również pogląd, iż instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób najuboższych, które bez drastycznego ograniczenia bieżących kosztów związanych z ich egzystencją nie są w stanie ponieść kosztów sądowych. Chodzi zatem o sytuacje, w których strona nie tylko wykaże, że nie posiada bieżących dochodów, czy też jakichkolwiek oszczędności na pokrycie ewentualnych kosztów związanych z toczącym się postępowaniem sądowym, ale również nie jest w żaden sposób takich środków zdobyć w oparciu o majątek, którego jest właścicielem. Ubiegający się o taką pomoc winien w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84).

Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi do utrzymania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80).

Wskazać również należy, że instytucja zwolnienia od kosztów nie służy utrzymaniu dotychczasowego poziomu życia, skoro granicą określoną w art. 102 u.k.s.c. jest utrzymanie konieczne wnioskującego i jego rodziny, lecz ma uczynić realną drogę sądową, na skutek indywidualizacji opłaty sądowej.

W związku z powyższym należy podkreślić, że pozwana wnosi o zwolnienie jej od kosztów sądowych nie z uwagi na to, że osiąga dochody, które nie pozwalają jej na opłacenie tych kosztów ale dlatego, że zaciągnęła zobowiązania kredytowe, które utrudniają jej uzyskanie środków na opłacenie kosztów. W tej sytuacji nie można uznać, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny. Do niezbędnych kosztów utrzymania nie można bowiem wliczać konieczności spłaty kredytów zaciągniętych celem osiągnięcia wyższego poziomu konsumpcji. Każdy obywatel ma prawo dążyć do osiągnięcia tego wyższego poziomu ale nie kosztem kredytowania jego wydatków w zakresie kosztów sądowych przez Państwo. Zwolnienie powódki od kosztów sądowych – z uwagi na obciążenia kredytowe – byłoby nadużyciem przepisu art. 102 ustawy o kosztach sądowych.

Mając powyższe na uwadze należało, zgodnie z art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., orzec jak w sentencji.